

מגילה יד: בן יהודע

Yosef Hayim of Bagdad 1835 – 1909

שם קריאתה זו הילולא. קשה לפ"ז למה קורין ההלל
 בליל פסח, והלא קריאת ההגדה זו הילולא. ונ"ל
 דדוקא מגילת אסתר שהיא מן הכתובים מספיק במקום
 הלל שהוא כתובים, אבל הגדה כולה מדרש חז"ל, ומ"ש
 בתוכה הלל אומרים אותו פסקי פסקי. לכך נריך לנמור
 ההלל אחר חפלת מרבית :

Identifying the Hallel

רש"י מסכת ברכות דף נו עמוד א

הללא מצראה - הלל שאנו קורין בפסח, לפי שיש הלל אחר הקרוי הלל הגדול,
 קורין לזה הלל המצרי.

vs Tehillim 136

מחזור ויטרי הלכות פסח (עמ' 254-310) סימן סז

וישתה כוס שלישי ועל הרביעי יאמר עליו הלל המצרי. ויברך וישתה

The Words of Prophets and the Nation Supersede Rabbinic Interpretations

DT quotes the Rav - We need the Hallel of Dovid Hamelech

JW - Link between Hallel & Pesach 14 (Pesachim 116 b) & Rav Exalted Evening p102

תלמוד בבלי מסכת פסחים דף קיז עמוד א

אמר רב יהודה אמר שמואל: שיר שבתורה - משה וישראל אמרוהו בשעה שעלו
 מן הים. **והלל זה מי אמרו? נביאים שביניהן תקנו להן לישראל**, שיהו אומרים
 אותו על כל פרק ופרק ועל כל צרה וצרה שלא תבא עליהן, **ולכשנגאלין אומרים**
אותו על גאולתן. תניא: היה רבי מאיר אומר: כל תושבחות האמורות בספר
 תהלים - כלן דוד אמרן, שנאמר כלו תפלות דוד בן ישי, אל תיקרי כלו אלא כל
 אלו. **הלל זה מי אמרו? רבי יוסי אומר: אלעזר בני אומר: משה וישראל**
אמרוהו בשעה שעלו מן הים, וחלוקין עליו חביריו לומר שדוד אמרו, ונראין
 דבריו מדבריהן. אפשר ישראל שחטו את פסחיהן ונטלו לולביהן ולא אמרו
 שירה? דבר אחר: פסלו של מיכה עומד בבכי, וישראל אומרים את ההלל.

An even earlier event

Too Soon?

מדרש תהלים (שחר טוב; בובר) מזמור קיג ד"ה [ב] דבר אחר

.. אתה מוצא עשרים וששה דורות משברא הקדוש ברוך הוא את עולמו עד שיצאו ישראל ממצרים, ולא אמרו הלל, עד שיצאו משיעבוד מצרים, שהיה של טיט ולבנים ואמרו הלל, ואימתי אמרו בשעת מכות בכורות, עמד פרעה והלך אצל משה ואהרן בלילה, שנאמר ויקרא למשה ולאהרן לילה (שמות יב לא), היה דופק פרעה על פתחיהן של משה ואהרן בלילה ואמר להם קומו צאו מתוך עמי (שם שם / שמות י"ב/), אמרו לו שוטה וכי בלילה אנו עומדין, וכי גנבים אנו שנלך בלילה, בבוקר אנו יוצאין, שכך אמר לנו הקדוש ברוך הוא ואתם לא תצאו איש מפתח ביתו עד בקר (שם שם / שמות י"ב/ כב), אמר להם הרי כבר מתים כל מצרים, שנאמר כי אמרו כולנו מתים (שם שם / שמות י"ב/ לג), אמרו לו מבקש אתה לכלות המכה הזאת, אמור הרי אתם בני חורין, **הרי אתם ברשותכם, ואין אתם עבדי, אלא עבדי ה'**, [התחיל פרעה צווח ואומר לשעבר הייתם עבדי, אבל עכשיו הרי אתם בני חורין, הרי אתם ברשותכם, הרי אתם עבדי ה'] וצריכים אתם להללו שאתם עבדיו, שנאמר הללויה הללו עבדי ה', וכן הוא אומר כי לי בני ישראל עבדים (ויקרא כה נה), וכן הוא אומר השיר יהיה לכם כליל התקדש חג (ישעיה ל כט).

In Egypt When the transformation took place

בית הבחירה (מאירי) מסכת מגילה דף יד עמוד א
ואין לשון עבדי יי' נופל אלא בנס שאפשר לומר בו עבדי יי' לבד כגון נס של מצרים עבדי יי' ולא עבדי פרעה אבל בזו עדיין עבדי אחשורוש היו ולטעם זה אף מי שאין בידו מגלה אינו קורא את ההלל וראשון נראה יותר

This reading, singing and analysis cant be replaced by the rest of the "Rabbinic" Haggada and vorts